

സരസ്വതീസൂക്തം

ഋഗ്വേദത്തിലെ ഏതാനും മന്ത്രങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണ് ഈ സൂക്തം. സരസ്വതി പ്രവാഹമയിയാകുന്നു. ഗുരുവിൽനിന്ന് ശിഷ്യരിലേക്ക്, ജ്ഞാനിയിൽനിന്ന് ജിജ്ഞാസുകളിലേക്ക് ആ ദേവി പ്രവഹിക്കുന്നു. സരസ്വതിയിൽ (ജ്ഞാനത്തിൽ) മുങ്ങുന്നവരുടെ—മഴുകിപ്പോകുന്നവരുടെ—പ്രാർത്ഥനയാണ് ഈ സൂക്തം. മഹാപണ്ഡിതനും ശതകൃതവും (നൂറു വർഷം ജീവിച്ചിരുന്നയാൾ) ആയിരുന്ന ശ്രീപാദ ഭാമോദര സാമ്പ്രദായത്തിന്റെ ഭാഷ്യമാണ് ഇവിടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. ഈ ഏഴ് മന്ത്രങ്ങളുടെ ഋഷി, ദേവത, ഛന്ദസ്സ്, സ്വരം എന്നിവ ഇപ്രകാരമാണ്:—

	ഋഷി	ദേവത	ഛന്ദസ്സ്	സ്വരം
1. (ഋഗ്വേദം 1.3.10)	മധുചന്ദ്രൻ	സരസ്വതീ	ഗായത്രി	ഷഡ്ജം
2. (" 1.3.11)	"	"	പിപിലികാമധ്യാഃ നിച്യുദ്ഗായത്രി	"
3. (" 1.3.12)	"	"	ഗായത്രി	"
4. (" 6.61.4)	ഭരദാജം	ബാർഹസ്പത്യഃ	നിച്യുദ്ഗായത്രി	"
5. (" 6.61.6)	"	"	വിരാട്ഗായത്രി	"
6. (" 6.61.8)	"	"	ഗായത്രി	"
7. (" 10.17.7)	ദേവശ്രവാ യാമായനഃ	"	നിച്യുത്ത്രിഷ്ടപ്	യൈവജം

മന്ത്രവും ഭാഷ്യവും

1. പാവകാ നഃ സരസ്വതീ വാജേദീർവാജിനീവതീ |
 യജ്ഞം വഷ്ട ധിയാവസു || (മന്ത്രങ്ങളുടെ അടിയിലെ — മുക്തി

ളിലെ 1 എന്നീ വരകൾ സാരസങ്കേതങ്ങളാകുന്നു. മുകളിൽ കത്തിനിൽക്കുന്ന വര (1) രണ്ട് പകരം ഉള്ളതല്ല. മനനം ചെയ്യുന്നവർക്ക് ഈ സ്വരം അത്യേറെ ബാധകമല്ല. വേദപാഠികൾക്കും ഗായകർക്കും വേണ്ടിയാണ് ഈ സാരസങ്കേതം.)

അന്വയവും അർത്ഥവും:— പാവകാ = പവിത്രമാക്കുന്ന, ധിയാവസു = ബുദ്ധിയോടൊത്തു വസിക്കുന്ന വാജേദീ വാജിനീവതീ = അനേകശക്തികളാൽ ബലവതിയായ, സരസ്വതീ = സരസ്വതിയായ വിദ്യാദേവിനും = ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞം വാണീയജ്ഞത്തെ വഷ്ട = ആഗ്രഹിക്കട്ടെ.

സാരം:— സരസ്വതിയായ—പ്രവാഹയുക്തയായ—വിദ്യാദേവി മനുഷ്യരെ പവിത്രരാക്കുകയും അവരുടെ ബുദ്ധിയോടൊപ്പം വസിച്ചു പ്രേരണ നൽകുകയും വിവിധ ശക്തികളോടുകൂടി വർത്തിച്ചു നമ്മുടെ വാക്കുകളുടെ യുക്തത്തെ പുത്തീകരിക്കുന്നവളാകുന്നു. ധിയോ യോനഃ പ്രചോദയാത്— എന്ന ഗായത്രിഭാഗം സർവവിദ്യാഭാതാവായ സരസ്വതിയോട് സർവേശ്വരൻ വേദവാണിയോട് ബുദ്ധിയോടൊത്തു വർത്തിക്കുവാനും പ്രേരണ നൽകുവാനും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതാണല്ലോ.

3. ചോദയിത്രീ സുതാനാം ചേതനീ സമതീനാ |

യജ്ഞം ദധേ സരസ്വതീ ||

അന്വയവും അർത്ഥവും:— സരസ്വതീ=വിദ്യാദേവി സുതാനാം= ഉത്തമസങ്കല്പങ്ങളെ ചോദയിത്രീ = പ്രചോദിപ്പിക്കുന്നവളും സമതീനാം = ഉത്തമ ബുദ്ധികൾക്ക് ചേതനീ = ചൈതന്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവളും ആകുന്നു. ആ ദേവി, യജ്ഞം = അങ്ങളുടെ വാക്കുകളാകുന്ന യജ്ഞത്തെ ദധേ = ധാരണം ചെയ്യട്ടെ. * സാരം:— വിദ്യയെ, അറിവിന്റെ കാരണത്തെ നമുക്ക് ദേവതയായി സങ്കല്പിക്കാം. ആ ദേവത നമ്മുടെ മനസിൽ ഉത്തമവും ശുദ്ധുമായ ഭാവനകളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. ബുദ്ധിയെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. അതിനാൽ വിദ്യാദേവിയായ് നമ്മുടെ വാണിയജ്ഞം പവിത്രമാകുവാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുക.

4. മഹോ അർണ്യഃ സരസ്വതീ പ്രചേതയതി കേതുനാ |

ധിയോ വിശ്വാ വിരാജതി ||

അന്വയവും അർത്ഥവും:— സരസ്വതീ=വിദ്യാദേവി മഹഃ അർണ്യഃ= ഇളകിമറിയുന്ന മഹത്തായ വാരിധിയാണു്. അവൾ കേതുനാ = വിജ്ഞാനത്താൽ പ്രചേതയതി = ജീവസ്സുറാതാകുന്നു. കൂടാതെ വിശ്വാധിയഃ = എല്ലാ ബുദ്ധികളെയും വിരാജതി = പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. സാരം:— വിദ്യ ഇളകി മറിയുന്ന മഹത്തായ അർണ്ണവ (സമുദ്ര) മാണ്. അതിന്റെ അക്കര കടക്കുന്നത് കഠിനമാണ്. എവിടെയാണോ വിദ്യയുടെ സംസ്കാരമുള്ളതു് അവിടെ ഉന്നതിയുടെ ഇളകിമറിയൽ ആരംഭിക്കുന്നു. വിദ്യ തന്നിലടങ്ങുന്ന ജ്ഞാനത്താൽ എല്ലാവരേയും സചേതനരും ഉത്സാഹഭരിതരും പ്രകാശപൂർണ്ണമായ ബുദ്ധിയോടുകൂടിയവരും ആകുന്നു. അതായതു് വിദ്യാപ്രസാദത്താൽ പ്രകാശിതമാകുന്ന ബുദ്ധികളാണു് ലോകരാഷ്ട്രത്തെ രേക്ഷുവാൻ പോകുന്നതു്.

5. പ്രണോ ദേവീ സരസ്വതീ വാജേരീർവാജിനീവതീ |

ധീനാമവിത്രവതു ||

അന്വയവും അർത്ഥവും:- വാജേഭിഃ=ബലങ്ങളാൽ വാജിനിവതി=ബലവതിയായ സരസ്വതീ = വിദ്യാദേവി യീനാം = ബുദ്ധികളെ അവിത്രീ=രക്ഷിക്കണമെന്നുവളാം. നഃ പ്ര അവതു = അവൾ നമ്മെയെല്ലാം രക്ഷിക്കട്ടെ. സാരം:- വിദ്യയാൽ അനന്തബലത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ബുദ്ധിയെ ശുഭഗുണയുക്തമാക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഇപ്രകാരം വിദ്യയാൽ വിദ്വാന്മാരും സദ്ബുദ്ധികളുമായി ഓരോ മനുഷ്യനും സ്വയം രക്ഷകനായി വേിച്ച് ഒരിക്കലും അന്യാവലംബിയും പരതന്ത്രനാകാതെയിരിക്കട്ടെ.

5. തപഃ ദേവീ സരസ്വത്യവാ വാജേഷു വാജിനി |

രദാ പൃഷേവ നഃ സനിമ് ||

അന്വയവും അർത്ഥവും:- (ദേവി സരസ്വതി) ഹേ സരസ്വതീ! വിദ്യാദേവി! തപഃ = നീ (വാജേഷു വാജിനി) ബലങ്ങളിൽ ബലവതിയത്രേ. നീ (അവ) രക്ഷിക്കണം. നഃ = ഞങ്ങൾക്ക് സനിംരദ = ധനാദി ഭോഗവസ്തുക്കളേകിയാലും. സാരം:- വിദ്യയെപ്പോലെ ബലവതിയായതൊന്നുമില്ല. സരസ്വതിയിൽനിന്ന് അനേക വിധത്തിലുള്ള ധനവും സമ്പത്തും ലഭിക്കുന്നു. സുഖസാധനങ്ങളുടെ വർദ്ധനവ് വിദ്യാലാണ് സാധിക്കുന്നത്. വൈയക്തികവും സാമൂഹികവുമായ ഉന്നതിക്കു കാരണവും വിദ്യയുടെ വർദ്ധനവാകുന്നു. അതിനാൽ സരസ്വതീകൃപ എപ്പോഴും ലഭിക്കാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുക.

6. യസ്യ അനന്തോ അഗ്രതസ്തേ ചശ്ചരിഷ്ഠരർണവഃ |

അമശ്ചരതി രോരുവത് ||

അന്വയവും അർത്ഥവും:- യസ്യഃ=ഏതൊരു വിദ്യയുടെ അനന്തം=അന്തമില്ലാത്ത അഗ്രതഃ = വക്രമല്ലാത്ത ചരിഷ്ഠഃ = പുരോഗതിയോടുകൂടിയ അർണവഃ = സമുദ്രംപോലെ ഗംഭീരമായ രോരുവത് = ശബ്ദമയമായ തേപ്പ് അമഃ = തേജസിയന്ന സാമർത്ഥ്യം. ചരതി = പലിക്കണം! സാരം:- ഈ ജഗത്തിൽ വിദ്യയുടെ ഗതിവേഗം അന്തമില്ലാതെ വക്രമല്ലാതെ, ഉയർന്നുന്ന്, ഗംഭീരമായി, തേജസോടെ പ്രഭാവശാലിയായി ഗമിക്കുന്നു. ഈ വേഗത്തെ താനാങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായി പരിണമിപ്പിക്കുകയും അഥവാ ഈ വേഗത്തിനൊത്തു് ഗമിക്കുകയും ജ്ഞാനവേഗത്താൽ വേഗവാനാവുകയും വേണം.

7. സരസ്വതീ. ദേവയന്തോ ഹവന്തേ സരസ്വതീമധരേ തായമാനേ |

സരസ്വതീ. സുകൃതോ അഹവന്തേ സരസ്വതീ ഓശുഷേ വാര്യം ദാത ||

തൃക്കമരച്ചവട്ടിൽ നിന്ന്

ഒരു ആത്മകഥ രാമപ്രസാദ് ബിഷ്ണു

ജ
യി
ലി
ൽ

ജയിലിൽ ചെന്നയുടൻ, ഞങ്ങളെ പെന്റേറെ അറകളിൽ അടച്ചു. അന്യോന്യം വർത്തമാനം പറയരുതെന്ന ഉദ്ദേശമാണ് ഈ ഓറഞ്ച് പാർപ്പിക്കുന്നതിലുണ്ടായിരുന്നത്. പക്ഷേ ഞങ്ങൾ പരസ്പരം വാർത്താവിനിമയം നടത്തിയിരുന്നു. ഇതര ജില്ലാ ജയിലുകളിലും തടവുകാരെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നത് ഇപ്രകാരംതന്നെ. ഓറഞ്ച് താമസിപ്പിച്ചതിനാൽ ഓരോ തടവുകാ

രനെയും കണ്ടു സംസാരിക്കുന്നതിനു പോലീസുകാർക്ക് സൗകര്യം ലഭിച്ചുവന്നു. ഭയപ്പെടുത്തിയും കൗശലം കാട്ടിയും രഹസ്യം ചോർത്താൻ അവർ യത്നിച്ചിരുന്നു. അനുഭവസ്ഥർ പോലീസുകാരോടു സംസാരിക്കാൻ പോലും പരിശ്രമിച്ചില്ല. അവരോടു ഇടപഴകിയാൽ പ്രയോജനമൊന്നുമില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ഹാനി പലതും ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും. രഹസ്യങ്ങളുറിയുന്ന

അന്വയവും അർത്ഥവും: - ദേവയന്ത്രം = ദേവത്വം കൈവരിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നവർ സരസ്വതീ = വിദ്യാദേവിയെ ഹവന്തേ = വിളിച്ചു സ്തുതിക്കുന്നു. അധ്യരേതായമാനേ = യജ്ഞവേളയിൽ വിദ്യാദേവിയെ ഉപാസിക്കുന്നു. സരസ്വതീ സൂക്തതോ അഹവന്തേ = സൽകർമ്മം ചെയ്യുന്നവർ വിദ്യാദേവിയെ ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നവരാണ്. ആ സരസ്വതീ സരസ്വതീ ശാശ്വതേ വാര്യം ദാത് = ദാതാക്കൾക്ക് ദാനത്തിനുള്ള സാമർത്ഥ്യമേകുന്നു. സാരം: - ജ്ഞാനികൾ ദേവതുല്യരാണ്. അവർ ദേവതുല്യരായതു സരസ്വതിയെ-അറിവിനെ-വിളിച്ചു സ്തുതിച്ച് സാക്ഷാല്പരിചിതനാലാണ്. എല്ലാ കർമ്മവും ജ്ഞാനംകൊണ്ടാണ് നടത്തുന്നത്. നല്ല കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവർ സരസ്വതിയെ താന്താങ്ങളിലേക്കാവാഹിക്കുന്നു. ആ സരസ്വതിയാകട്ടെ കൊടുക്കേതോറും ഏറിവരുന്ന സമ്പത്തിനെ ദാനം ചെയ്യാൻ കഴിവു നൽകുകയും മനുഷ്യരിൽ ദേവത്വത്തെ പകർന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

[മന്ത്രങ്ങളിലെ — 1 വരകൾ സ്വരചിഹ്നങ്ങളാണെന്നു വീണ്ടും ഓർമ്മിപ്പിക്കട്ടെ.]

— സരസ്വതീസൂക്തം ലഘുവ്യാഖ്യാനം സമാപ്തം —